

Edukace žáků s PCHE v hlavním proudu vzdělávání (inkluzivní vzdělávání)

Mgr. Jarmila Matochová
175853@mail.muni.cz

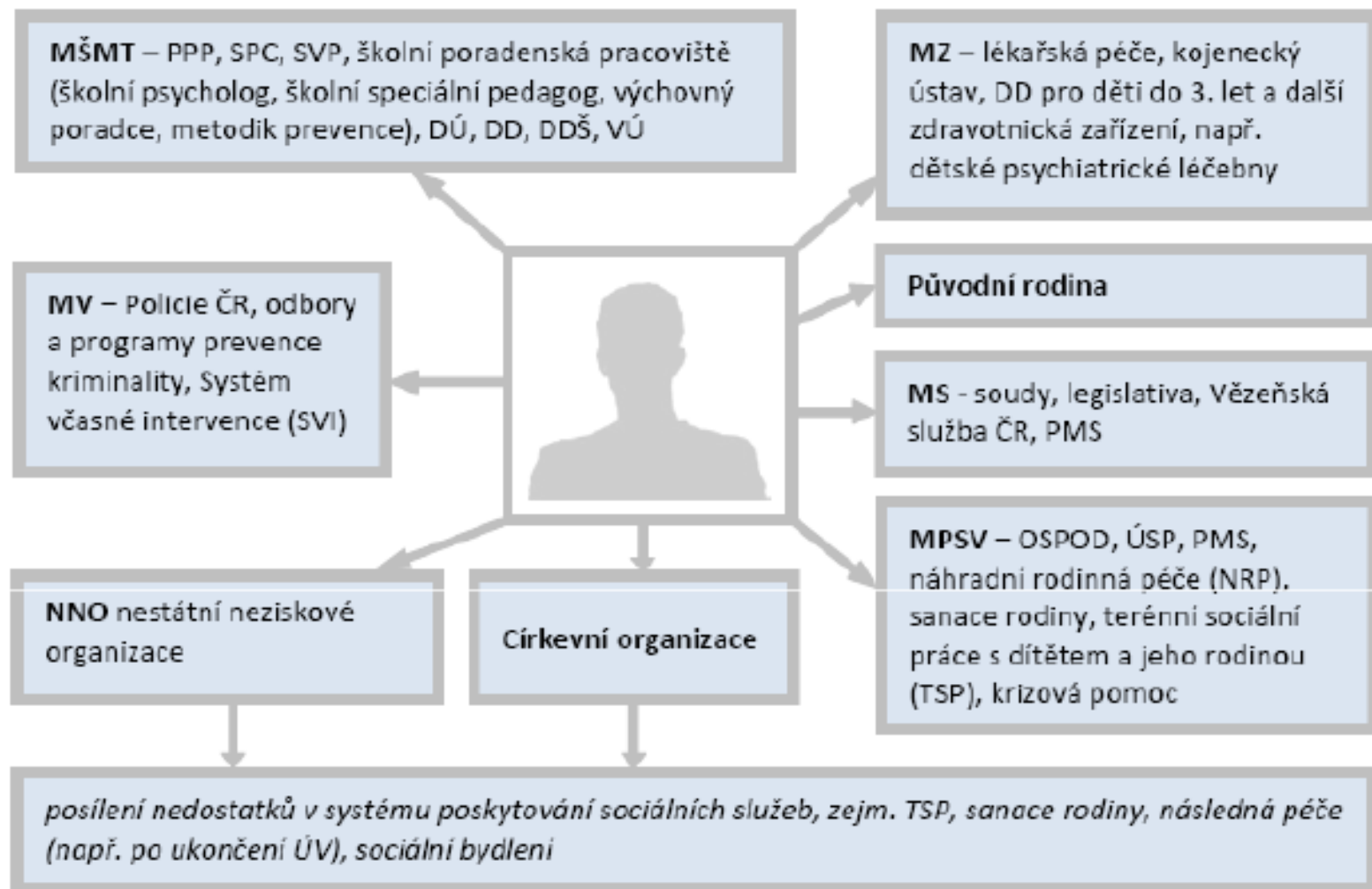

Schéma 1: Hvězdice - ideální forma fungování poskytované podpory a péče o ohrožené děti – dostupnost a provázanost podpory a péče v jakémkoliv okamžiku života dítěte (schéma vytváříme na základě analýzy systému péče o ohrožené děti v ČR)

Postoje žáků s PCH ke škole a k učení (Vojtová, 2012)

Vztah
učitel-žák

- Nespravedlivé hodnocení
- Není mu nasloucháno
- Učitelé jej nemají rádi

Sebevnímání

- Nemá pocit, že je důležitý
- Ostatní si jej neváží
- Lidé o něm nepřemýšlejí
- Jiní žáci jsou upřednostňováni

Učení

- Nerad se učí, není zvědavý
 - Nechodí do školy rád
 - Učitelé se nezajímají o jeho názor
-

Současné trendy ve vzdělávání

- ▶ **Inkluze**
- ▶ **Individualizace**
- ▶ **Všestranný rozvoj jedince**

Vzdělávání se nevztahuje jen k rozvíjení rozumových schopností, ale také k:

- ▶ osvojování sociálních dovedností; duchovních, morálních a estetických hodnot a žádoucích vztahů k okolí
 - ▶ k emocionálnímu a volnímu rozvoji
 - ▶ ke schopnosti uplatnit se v měnících se podmínkách zaměstnanosti
-

Systemový rámec pro vzdělávání žáků v riziku/s PCHE hlavní vzdělávací proud

- ▶ Podmínky pro vzdělávání vytváří stát svou politikou
 - ▶ Bílá kniha:
 - ▶ Záměry vzdělávání: emocionální, kognitivní, sociální rozvoj
- ▶ Legislativní dokumenty
 - ▶ Školský zákon
 - ▶ Vyhlášky
- ▶ Kurikulární dokumenty
 - ▶ RVP

Školský zákon

Povinnosti školy při individualizaci výuky

- 1) podmínky vzdělávání
- 2) poradenská pomoc
- 3) podmínky při ukončování
- 4) hodnocení
- 5) organizace a forma vzdělávání
- 6) asistent pedagoga

Školský zákon

▶ Školský zákon

▶ Žáci s SVP:

- ▶ **zdravotní postižení,**
- ▶ zdravotní znevýhodnění,
- ▶ **sociální znevýhodnění**

Sociální znevýhodnění:

- rodiny s nízkým sociokulturním postavením
- ÚV a OV
- Postavení azylanta a účastníka řízení o azyl

Zdravotní postižení:

- PAS (autismus)
- Vývojová porucha chování (hyperkinetická porucha chování)

RVP – Rámcový vzdělávací program

- ▶ **Obsah vzdělávání**
 - ▶ Zapojení žáků s PCHE do vzdělávacích aktivit při zachování jejich odlišnosti
 - ▶ Příležitost naplnit vzdělávací potenciál
- ▶ **Kompetence např.**
 - ▶ Kritického myšlení
 - ▶ Jednání bez podléhání manipulacím
 - ▶ Práceschopnosti
 - ▶ Tolerovat odlišný názor
 - ▶ Respektovat vymezená pravidla
- ▶ **Cíle vzdělávání**
 - ▶ Základní cíle vzdělání: Vztah k celoživotnímu učení; Schopnost pracovat v týmu
 - ▶ Dovednosti: komunikace, řešit problémy, strategie učení
 - ▶ Vztah k sobě: poznávat sám sebe; zdraví
 - ▶ Vztah k druhým: respektování druhých

Podmínky efektivní výuky žáků s PCHE

- ▶ Individuální nebo skupinová podpora
- ▶ Přípravné a speciální třídy
- ▶ Využívání speciálně-pedagogických metod a forem práce
- ▶ Nižší počet žáků ve třídách
- ▶ Prostorové uspořádání
- ▶ Obeznamenost pedagogů s problematikou PCH
- ▶ Případná tvorba vlastních učebnic
- ▶ Dva pedagogové ve výuce
- ▶ Spolupráce s odborníky

Bezpečné prostředí školy

- ▶ Posiluje **motivaci a zlepšuje neuropsychické předpoklady** žáků i učitelů k plnění úkolů
- ▶ Navozuje **pozitivní prožívání**, snižuje riziko stresu a úzkostných stavů, posiluje **sebehodnocení a sebevědomí**
- ▶ Působí na žáky **formativně**
- ▶ Zvyšuje **otevřenost a spolupráci žáků a rodičů**

Pravidlo 4x3 principů bezpečného prostředí

Orientace žáka	Dosažitelnost cílů	Sociální začlenění	Hodnocení
Stručnost	Přiměřenost cíle	Akceptace	Informace
Srozumitelnost	Zainteresování žáka na cíl	Rovnováha	Individualizace
Zpětná vazba	Blízkost cíle	Otevřenost	Perspektiva

Spolupráce s rodinou

- ▶ **Rodina je místem primární socializace, škola je spolu s rodinou významným sociálním prostředím, je za socializaci spoluzodpovědná**

**spolupráce školy a rodiny je nutná,
měla by zahrnovat stálý kontakt a
dobrý vztah**

Překážky komunikace mezi školou a rodiči žáka s PCHE

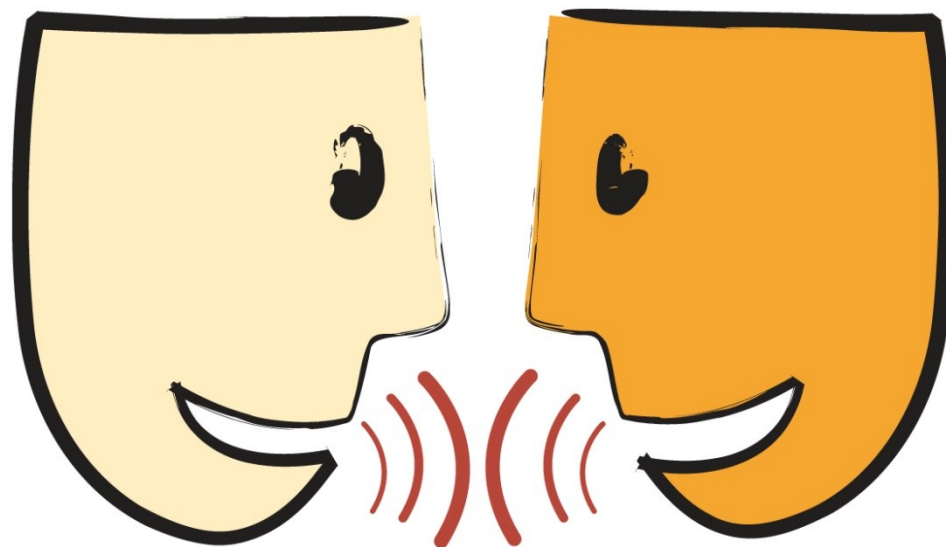
- ▶ Nezájem rodičů o život ve škole
- ▶ Komunikace omezená na problémy
- ▶ Vlastní zkušenost rodičů se školou a s ní spojené negativní pocity
- ▶ Obranná pozice rodičů

Požadavky na komunikaci pedagog - rodina

Komunikace:

- ▶ Obousměrná
- ▶ Srozumitelná
- ▶ Smysluplná
- ▶ Stabilní

-
- ▶ *P6: Dá se to řešit. Já jsem taky v sedmé třídě zrovna propad, nechápal jsem matiku ani fyziku, nic... Učitel se ke mně choval taky hnusně a todlentoc... Měl jsem jako čtyři čtyřky, potom jsem už jako začal dostávat dvojky trojky a začal jsem se učit, a učitelé se ke mně začali chovat úplně jinak. No a taky učitelé jsou tam od toho, aby vysvětlili látku a ne že to neumí, tak to prostě neumí.*
 - ▶ *V: Tys jim říkal, že té látce nerozumíš?*
 - ▶ *P6: Já jsem jim to řekl jednou, myslím, že té látce nerozumím. A ona mi řekla, já teďka nemám čas, mám něco jinýho. Vůbec mi nepomohla.*

 - ▶ *P7: Jako mně se zdá, že tam dobrá vůbec není (školní poradce). Protože já jsem nic neudělal, ona si mě vezme do kabinetu a začne rvát. Jako jestli vím, proč tady jsem a takový ty blbosti. A já nevím, protože jsem nic neudělal. Tak ona začne do mě valit, že todle, že jsme včera kradli v obchodě, aj když to nebyla vůbec pravda.*
 - ▶ *P7: Tendle pátek končím. Mám největší strach vrátit se právě zpátky do školy. Ne z toho kolektivu, ale ze školy, je nás tam třicet, tady jen osm, nedávaj nám tak těžké úkoly, a tam je nás třicet jedna a ony todle, se věnujou třeba jen dvěma řadám pořádně, ostatní nechajou úplně... Já mám celkově dost velkou dyslexii, jako že vynechávám písmena, když píšu. A prostě oni na to neberou vůbec ohled.*
-
-

-
- ▶ *V: Jak se řešilo, že máte špatný kolektiv?*
 - ▶ *P3: Já jsem to říkala doma a mamka říkala, že ať to vydržím, že už jenom tři roky a vylezu. A já říkala, že ne, prostě ne. Já tam nebudu. A máma, že tak dobře, tak si dělej, co chceš, ale potom si to odpykáš ty. A já řekla, že ok, a udělala jsem to.*
 - ▶ *V: A dostala jsi pomoc zaměřenou na to, že máte hrozné vztahy ve třídě?*
 - ▶ *P3: Ve škole, tam ne, tam je taková psycholožka, ale ta je taková pchchch. A ona jako, tak se jim omluv, nebo s tím něco udělej a já že ne, že oni na mě takhle už od začátku...A tak jsem se radši ani neučila. A i když jsem té látce rozuměla a to, tak jsem radši dala jiné odpovědi, jen abych propadla a šla do jiné třídy. Protože tam byly hnusný děcka bezpřátelský. Tak jsem šla do té jiné a ty byly v pohodě.*
-
-

-
- ▶ *V: A je problém dojít za učitelem, že něco nechápu?*
 - ▶ *P7: My máme učitele, co si odučí a jdou hned někam pryč. Na kafe... A když to někdo nechápe, tak se bojí zvednout ruku a říct, že to nechápe. A když je vás tam třicet jedna, tak to stejně nepochopíte, protože se tam všichni baví a tak... Jako ty děcka tam nemají vůbec žádnou svobodu, ony tam musí být jen ve třídě nebo na chodbě. A nemůžou tam nic dělat.*
-
-